

Women in Europe for a Common Future | **WECF**

Aan: Ministerie EL&I
 Programmadirectie Nucleaire Installaties en Veiligheid
 Ontwerpbeschikking EPZ Bedrijfsduurverlenging KCB
 Aanleverpunt C-Noord3/A17
 Postbus 20401
 2500 EK Den Haag

Betreft: Zienswijze bedrijfsduurverlenging kerncentrale Borssele

3 december 2012, Utrecht

Geachte heer/mevrouw,

In deze brief vindt u de zienswijze van de organisatie Women in Europe for a Common Future (WECF) met betrekking tot de ontwerpbeschikking NV EPZ en de beslissing over het niet M.E.R.-beoordelingsplichtig zijn van de activiteit, die op 25 oktober 2012 ter inzage is gelegd.

WECF is een milieuorganisatie die strijdt voor een gezonde leefomgeving voor iedereen. WECF kent uit de eigen ervaring van lidorganisaties de lange termijn gevolgen van nucleaire rampen en is daarom zeer bekend met de negatieve impact van kernenergie. Veel van de gevolgen blijven onderbelicht, zoals die op de gezondheid. Juist ook voor meisjes en vrouwen blijken de lange termijn gevolgen van blootstelling aan (zelfs vrij lage) radioactieve straling nare en lange termijn gevolgen te hebben voor hun vruchtbaarheid en gezondheid.

Hieronder een puntsgewijze opsomming van onze bezwaren voor de kerncentrale in Borssele.

Algemeen

* Het is absoluut noodzakelijk dat er middels een M.E.R. een beoordeling plaatsvindt van het voornemen de kerncentrale 20 jaar langer in bedrijf te houden. Langere bedrijfsduur heeft gevolgen op het gebied van onder andere de winning van uranium en de opslag van radioactief afval. Toen in 2006 het convenant rond langere bedrijfsduur werd gesloten is er geen M.E.R. gemaakt. Dit dient in onze ogen alsnog te gebeuren.

WECF

Biltstraat 445
 NL - 3572 AW Utrecht
 PO Box 13047, 3507 LA Utrecht
 Phone: +31-30-23 10 300
 Fax: +31-30-23 40 878
 E-mail: wecf@wecf.eu

St. WECF, KvK Utrecht & Omst.
 Registratie nr. 41186799
 Rekening 1266.45.11
 Tenaamstelling: WECF
 IBAN: NL96 RABO 0126 6451 16
 BIC: RABONL2U
 NGO status bij ECOSOC /United Nations

*Hoewel men op de hoogte is van het feit dat in de centrale van Borssele in de afgelopen jaren al 372 bedrijfsstoringen hebben plaatsgevonden, sommige licht en snel beheersbaar, ontwikkelden anderen zich bijna tot een grote ramp (gegevens van de Kernfysische Dienst geanalyseerd en gepubliceerd door Herman Damveld maart 2011).

* Het is de vraag of het mogelijk is om voor de periode 2014-2034 het vereiste kennisniveau op peil te houden. Het personeelsbestand vergrijsst en met de keuze van steeds meer landen om kernenergie uit te faseren zal het steeds lastiger worden die kennis en de infrastructuur rond de kennis kwantitatief en kwalitatief op peil te houden. Nederland zal daarvoor eigenstandig een plan moeten maken en dit dient onderdeel te zijn van, en meegenomen te worden in, de beoordeling van het voornemen.

* In de kernenergiewet is vastgelegd dat ontmanteling (van een installatie) snel moet volgen op stillegging. Dit (ook) in verband met de noodzakelijke kennis die dan tenminste nog aanwezig is. Door 20 jaar langer in bedrijf te blijven wordt het steeds lastiger om kennis over de bouw - noodzakelijk voor het ontmantelingsplan – vast te houden en adequaat te kunnen toepassen. Bij sluiting is het immers meer dan 60 jaar geleden dat de centrale werd opgeleverd. Nederland zal ook hiervoor eigenstandig een plan moeten maken en dit plan dient onderdeel te zijn van, en meegenomen te worden in, de beoordeling van het voornemen.

* EPZ stelt dat bedrijfsduurverlenging geen unieke zaak is. Dit is op zichzelf waar. Maar het zegt niets over de al dan niet mogelijk te verwachten problemen. Ter illustratie het volgende: een maand voordat de Japanse Fukushima reactor nr. 1 te maken kreeg met een meltdown was er vergunning verleend om tien jaar langer open te blijven dan oorspronkelijk gepland. Ook hier deelde de exploitant tijdens de procedure mee "dat de kerncentrale technisch zonder problemen 60 jaar kon worden, hij was immers 'bewezen veilig'".

* Na Fukushima, in april 2011, heeft de Duitse overheid de 7 oudste reactoren om veiligheidsredenen onmiddellijk stilgelegd en voor de overige reactoren een wettelijke limiet van 36 jaren bedrijfsduur vastgesteld. De 7 reactoren die zijn stilgelegd zijn allemaal minder oud dan de centrale in Borssele. In een M.E.R. zou hard gemaakt moeten worden hoe de EPZ kan garanderen dat de KcB wel 60 jaar volledig veilig kan opereren. Deze centrale is immers, net als de Duitse, door KWU gebouwd. Een beschrijving van de verschillen op grond waarvan geconcludeerd kan worden dat de KcB nog twintig jaar kan produceren is mijns inziens noodzakelijk.

* EPZ poneert (zowel in de vergunningsaanvraag als in een persbericht (24-10-2012) de stelling dat "de kerncentrale tot 2034 aantoonbaar veilig is" en spreekt (zie bv. hoofdstuk 6.3 van de vergunningsaanvraag) van 'een bewezen veilige toestand' tot 2034. Dit doet ze op basis van een aantal rapporten die onder andere in het kader van de Europese stresstests zijn gemaakt. Allereerst moet hier worden opgemerkt dat het bij stresstests om een 'papieren' oefening ging – op geen enkele manier zijn systemen in werkelijkheid getest op extreme situaties. Bovendien zijn veel (benodigde) data (nog) niet beschikbaar:

Niet beschikbare data

* In haar *Beoordelingsrapport Bedrijfsduurverlenging Kerncentrale Borssele* (van Min. EL&I, 18-10-2012) wordt gesteld dat "algemeen uitgangspunt bij het vaststellen van de voorschriften is geweest dat maatregelen voor 1 januari 2014 geïmplementeerd moeten zijn, dus voordat de periode van verlengde bedrijfsduur aanvangt." Dit is bijna onmogelijk als je inspraak mogelijk maakt (met als theoretisch mogelijke consequentie een M.E.R.-procedure) waarbij zienswijzen tot 5 december 2012 kunnen worden ingestuurd. Het ministerie weet dit en staat dan ook veel uitzonderingen toe;

- "Op basis van de resultaten bij het vaststellen van de nieuwe belastingscatalogus voor een periode van zestig jaar ontwerpbedrijfsduur legt NV EPZ uiterlijk 1 juli 2016 aan directeur Kernfysische Dienst een plan van aanpak voor met de te treffen maatregelen voor die onderdelen van de inrichting waarvoor de zogenoemde toetsingswaarde in de cumulatieve gebruiksfactor voor 60 jaar bedrijfsduur wordt overschreden." (blz. 56)
- "NV EPZ voert ten behoeve van verdergaand inzicht in het lek-voor-breuk gedrag specifiek een verificatie uit van de aannames ten aanzien van thermische stratificatie aan de hand van resultaten van de metingen verkregen met het FAMOS vermoeiingsmonitoringsysteem nadat een voldoende hoeveelheid representatieve data hiervoor beschikbaar is. NV EPZ legt de resultaten van deze verificatie zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is, voor aan de directeur Kernfysische Dienst, echter niet later dan 1 januari 2016." (blz 57)
- Voor het "experimenteel bepalen van de veiligheidsmarge voor reactorvat verbrossing", hoeven de resultaten (zelfs) niet voor 1 januari 2020 (!) voorgelegd te hoeven worden aan de Kernfysische Dienst. (blz. 60)

In onze ogen is het noodzakelijk om (onder andere) deze onderzoeken uit te voeren en de bijbehorende data te analyseren voordat eventueel vergunning wordt gegeven voor langere bedrijfsduur.

Veiligheids-onderzoeken

* Er bestaat geen algemeen aanvaarde systematiek om een ranglijst van veiligheid te bepalen. Derhalve bestaat er ook geen ranglijst van 'veiligste' kerncentrales. En dus is er ook geen methode beschikbaar om te bepalen of de KcB bij de 25% veiligste kerncentrales in de (westerse) wereld hoort. Dit is wel een voorwaarde die in het convenant van 2006 nadrukkelijk is vastgelegd.

* Het is onduidelijk of, en zo ja welke, de uitkomst van de stresstest een rol speelt in de beoordeling van de bedrijfsduurverlenging

* Om een goed oordeel te vellen over de mogelijkheden voor bedrijfsduurverlenging moeten op z'n minst eerst de uitkomsten en analyses van de volgende (lopende of geplande) onderzoeken worden afgewacht;

- Onderzoek naar (mogelijke) aanwezigheid van haarscheurtjes in het reactorvat (voorjaar 2013)
- De eerstvolgende 10-jaarlijkse evaluatie (betreft de periode 2003 tot en met 2012): Deze zal naar verwachting in 2013 afgerond zijn (blz. 7, Basisdocument 10EVA13);

Voldongen feiten politiek;

*Vooruitlopend op een vergunning voor de bedrijfsduurverlenging is er al een nieuw opwerkingscontract getekend (20-12-2011) en is de procedure gestart voor uitbreiding van de HABOG van de COVRA. Beide actie s zijn beargumenteerd door te stellen dat het noodzakelijk was ivm. het "langer open blijven van de KcB".

Hier dreigt een klassieke kip-ei situatie gecreëerd te worden. Je gaat vast een nieuwe loods neerzetten voor nieuw afval "omdat de centrale langer afval zal produceren". Als er (fors) geïnvesteerd wordt in die nieuwe loods wordt dat op zichzelf weer een argument om de centrale langer open te (willen) houden. De investering in de loods moet immers terugverdiend worden...

Om al deze redenen zijn wij van mening dat er (nu) geen vergunning kan worden afgegeven voor de bedrijfsduurverlenging van de kerncentrale Borssele na 2014. Op zijn minst zal er eerst een volledige M.E.R. procedure doorlopen moet worden waarin onder andere bovenstaande kwesties meegenomen dienen te worden.

Ik vertrouw er op dat u onze bezwaren, vragen en opmerkingen zult betrekken bij de verdere procedure en ons ook op de hoogte houdt van verdere stappen,

Hoogachtend,

WECF Nederland
Biltstraat 445
3572 AW Utrecht